Raadsvoorstel

Voorstel tot:

1. instemmen met de klimaatadaptatiestrategie Aalten;
2. € 150.000,= extra budget beschikbaar te stellen voor de uitvoeringsagenda 2023 en de kosten ten laste van het klimaatfonds (budget 67740028) te brengen.

AAN DE RAAD

Samenvatting

Ter vaststelling ligt voor u de klimaatadaptatiestrategie Aalten (hierna: de klimaatstrategie). In de klimaatstrategie beschrijft de gemeente de aanpak om te komen tot een buitenruimte die bestand is tegen de gevolgen van het veranderende klimaat. De landelijke afspraak is dat dit doel in 2050 gerealiseerd moet zijn. U wordt gevraagd in te stemmen met de klimaatstrategie

Inleiding

Uw raad heeft verzocht een visie en beleid te formuleren ten aanzien van het veranderende klimaat en de omgang met hemelwater. Dit verzoek is in 2 onderwerpen vastgelegd op de bestuurlijke termijnagenda:
14: Visie en beleidsuitgangspunten klimaatadaptatie; 15: Beleidsnotitie hemelwater.

14: Visie en beleidsuitgangspunten klimaatadaptatie

In raadsmededeling 162-2021 zijn de visie en beleidsuitgangspunten ten aanzien van klimaatadaptatie aangekondigd. De voornoemde visie en beleidsuitgangspunten zijn gebundeld in de klimaatadaptatie strategie Aalten.

15: Beleidsnotitie hemelwater

Op 26 januari 2021 zijn bij de behandeling van het plan van aanpak duurzaamheid 2020 twee moties ten aanzien van hemelwater ingediend:

- motie 12b: subsidie afkoppelen hemelwater;
- motie 12d: het stimuleren van het gebruik van regentonnen.

Beide moties zijn ingetrokken omdat het toenmalige college heeft toegezegd deze onderwerpen in de beleidsnotitie hemelwater op te nemen.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

De klimaatstrategie valt onder thema 2, duurzaamheid en klimaat uit het uitvoerinngsprogramma Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij. Meer specifiek sluit de klimaatstrategie aan bij de onderdelen:

- 2f regionale aanpak droogte;
- 2g stimuleringsmaatregelen duurzaamheid en klimaat;

- 2h biodiversiteit en klimaatadaptatie bij elk ruimtelijk plan.

Vanuit de voornoemde onderwerpen ondersteunt de klimaatstrategie de lokale realisatie van de onderstaande global goals:

- 6, schoon water en sanitair;
- 11, duurzame steden en gemeenschappen;
- 13 klimaatactie;
- 15 leven op het land.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

De klimaatstrategie is opgesteld volgens de trits “weten – willen – werken”.

- Weten: wat zijn de gevolgen van het veranderende klimaat in de gemeente Aalten?
- Willen: wat is de gemeentelijke ambitie ten aanzien van het voorkomen van klimaatschade?
- Werken: wat gaat de gemeente doen om de ambitie waar te maken en vooral wanneer en hoe gaat de gemeente dat doen?

Weten

Droogte en hitte zijn de belangrijkste gevolgen van het veranderende klimaat in de gemeente Aalten. De gevolgen van heftige, kortdurende buien moeten echter niet onderschat worden, omdat zij in korte tijd veel schade (en letsel) kunnen veroorzaken en het (sociale) leven flink kunnen ontwrichten.

Willen

De natuurlijke sponswerking van de bodem wordt hersteld en versterkt. In 2050 is de bodem weer een grote natuurlijke spons. Bij neerslagoverschotten wordt het water in de bodem opgenomen en bij droog en warm weer wordt het vocht weer afgegeven. Op deze wijze ondervangt de gemeente de gevolgen van toenemende neerslag en droogte-extremen.

Hitte wordt ondervangen door in de woonkernen koelteplekken te creëren. Hierbij probeert de gemeente zo veel mogelijk de 3-30-300 regel te volgen:

- vanuit elke woning uitzicht op tenminste 3 bomen;
- tenminste 30% van elke wijk is voorzien van een bladerdak;
- elke inwoner moet binnen 300 meter vanaf zijn woning een park of groene ruimte kunnen bereiken van tenminste 1 ha.

Werken

Het realiseren van de klimaatdoelen wordt de komende jaren vooral bereikt door mee te liften bij ruimtelijke ontwikkelingen en het vergroten van het bewustzijn en de inzet van inwoners en perceeleigenaren bij het afkoppelen van hemelwater en het planten van meer groen.

Ter versterking en ondersteuning van thema 2h uit het uitvoeringsprogramma en de ambitie uit de klimaatstrategie wordt in 2023 de “Klimaattoets Aalten” ontwikkeld. Deze toets bevat een set met eisen ten aanzien van biodiversiteit, water en groen waaraan ingrepen en ontwikkelingen in de openbare ruimte

moeten voldoen. Tevens wordt huidig relevant beleid aangepast aan de nieuwe inzichten uit het biodiversiteitsplan en de klimaatstrategie.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het herijken van het beleid ten aanzien de verkoop van gemeentelijk groen en het omvormen van groen naar verharding (bijv. parkeerplaatsen).

Het werken aan de klimaatstrategie doet de gemeente volgens de trits "samenwerken – stimuleren – reguleren".

Samenwerking
Bij ruimtelijke ontwikkelingen (bijv. herinrichting van een bestaande straat) verzorgt de gemeente het afkoppelen van hemelwater in het publiek domein. De gemeente zoekt de samenwerking met eigenaren van belendende percelen om zodoende ook het hemelwater in het private domein zoveel mogelijk af te koppelen. Dit doet de gemeente op basis van vrijwillige medewerking, waarbij de gemeente waarschuwt dat na afronding van het project per verordening wordt geregeld dat het lozen van hemelwater op het openbare vuilwaterriool niet meer is toegestaan.

Stimuleren
Om eigenaren te stimuleren hun hemelwater af te koppelen stelt de gemeente een subsidie voor het afkoppelen van het hemelwater en/of het aanleggen van groene daken in. De subsidieregeling wordt met de bijbehorende verordening juridisch en financieel geborgd in het Programma Water en Riolering Aalten dat in 2023 wordt opgesteld en ter vaststelling aan het college en de raad wordt aangeboden.

N.B. 1 De subsidie voor het afkoppelen van hemelwater en/of het aanleggen van groene daken is beschikbaar voor alle particuliere perceeleigenaren. Niet enkel voor eigenaren van belendende percelen waar de gemeente herinrichtingsprojecten uitvoert.

N.B. 2 De gemeente zet in op een generieke subsidie die het afkoppelen van hemelwater ondersteunt. De gemeente spreekt daarbij geen voorkeur uit voor een middel om dat doel te behalen. Dit doet de gemeente om een zo breed mogelijke doelgroep voor de afkoppelsubsidie te bereiken. Dit betekent dat er geen gemeentelijke financiële ondersteuning komt die specifiek is gericht op het aanschaffen van regentonnen door particulieren.

N.B. 3 Naast het instellen van een subsidieregeling zet de gemeente ook een afkoppelcoach in om particulieren te ondersteunen bij het afkoppelen van hemelwater.

Reguleren
In gebieden waar het mogelijk is om hemelwater gescheiden van het afvalwater te lozen gaat de gemeente het lozen van hemelwater op de vuilwater riolering verbieden. Dit doet zij wederom via de trits "samenwerken - stimuleren – reguleren". Pas als samenwerken en stimuleren niet het gewenste resultaat opleveren zal de gemeente overgaan op het reguleren. Dit doet zij via de hemelwaterverordening met bijbehorende gebiedsaanwijzing. De afkoppelverordening wordt in 2023 opgesteld en ter vaststelling aan het college en

de raad aangeboden.

Alternatieve beleidskeuzes
Niet van toepassing.

Financiële consequenties
In 2023 is naast de reeds begrote budgetten € 150.000,= extra geld nodig voor de uitvoering van de klimaatstrategie. Dit extra bedrag wordt opgevangen binnen het klimaatfonds.

Participatie en communicatie
Komend jaar wordt gewerkt aan een communicatiestrategie en het opzetten van een online platform op de gemeentelijke website waarop burgers en bedrijven worden geïnformeerd over hoe zij kunnen bijdragen aan de biodiverse en klimaatrobuuste inrichting van hun buitenruimte. Tevens worden zij via dit platform geïnformeerd over stimuleringsmaatregelen en overige ondersteunende services vanuit de gemeente, het waterschap en de provincie.

Participatie is een onmisbaar instrument bij het uitvoeren van de klimaatstrategie. Klimaatadaptatie is geen op zich staand onderwerp, maar heeft raakvlakken met alle beleidsvelden van de gemeente. De klimaatstrategie Aalten wordt daarom één van de bouwstenen van de omgevingsvisie Aalten.

In het kader van de Omgevingswet wordt op dit moment de gemeentelijke omgevingsvisie voorbereid. Onderdeel van het proces om te komen tot de omgevingsvisie is een wijkgericht participatietraject waarin per wijk samen met alle stakeholders de "gebiedsopgave" wordt bepaald. Bij het ophalen van de gebiedsopgave worden ook de opgaven en kansen ten aanzien van klimaatadaptatie meegenomen.

Vervolgstappen inclusief tijdspad
Na vaststelling wordt direct gestart met de uitvoering van de klimaatstrategie Aalten. In 2023 worden de onderstaande activiteiten gestart.

- (Samen)werken:
  - werven externe tijdelijke ondersteuning;
  - participatie in het ophalen van de gebiedsopgave in het kader van de omgevingsvisie Aalten;
  - nadere uitwerking uitvoeringsagenda 2023 – 2030;
  - meedoen aan regionale aanvraag Impulsgelden DPRA 2023.
- Stimuleren:
  - inrichten communicatie- en voorlichtingsstrategie met bijbehorend online platform op de gemeentelijke website;
  - opstellen subsidieverordening afkoppelen hemelwater /aanleg groene daken.
- Reguleren:
  - opstellen Programma Water en Riolering Aalten;

- opstellen Klimaattoets Aalten;
- opstellen hemelwaterverordening + gebiedsaanwijzingen;
- herijken beleidskaders verkoop openbaar groen.

Bijlagen

- Klimaatadaptatiestrategie Aalten

Aalten, 19 januari 2023,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris / algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester